

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКОВИЙ ВІСНИК
МІЖНАРОДНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія:
ФІЛОЛОГІЯ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск 47 том 2

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

Збірник включено до категорії «Б» Переліку наукових фахових видань України зі спеціальності 035 «Філологія» на підставі Наказу Міністерства освіти і науки України № 1471 від 26.11.2020 р. (додаток 3).

Видання включено до міжнародної наукометричної бази
Index Copernicus International (Республіка Польща)

Серію засновано у 2010 р.

Засновник – Міжнародний гуманітарний університет

Друкується за рішенням Вченої ради Міжнародного гуманітарного університету
протокол 3 від 28.12.2020 р.

Видавничка рада:

С.В. Ківалов, акад. АПН і НАПрН України, д-р юрид. наук, проф. – голова ради; **А.Ф. Крижановський**, член-кореспондент НАПрН України, д-р юрид. наук, проф. – заступник голови ради; **М.П. Коваленко**, д-р фіз.-мат. наук, проф.; **С.А. Андронаті**, акад. НАН України; **О.М. Головченко**, д-р екон. наук, проф.; **М.З. Згуровський**, акад. НАН України, д-р техн. наук, проф.; **В.А. Кухаренко**, д-р філол. наук, проф.; **Г.П. Пекліна**, д. мед. наук, проф.; **О.В. Токарев**, Засл. діяч мистецтв України.

Головний редактор серії – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри прикладної лінгвістики **М.В. Мамич**

Редакційна колегія серії «Філологія»:

С.В. Голик, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; **І.І. Дмитрів**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури та теорії літератури, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка; **М.І. Зубов**, доктор філологічних наук, професор кафедри германських та східних мов, Міжнародний гуманітарний університет; **А.А. Кісельова**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики, Національний університет «Одеська юридична академія»; **А.П. Ладиненко**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов № 2, Національний університет «Одеська юридична академія»; **В.Я. Мізецька**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов професійного спілкування, Міжнародний гуманітарний університет; **Г.В. Савчук**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри перекладу та мовознавства, Міжнародний гуманітарний університет; **Ю.О. Томчаковська**, кандидат філологічних наук, доцент, в.о. зав. кафедри іноземних мов № 2, Національний університет «Одеська юридична академія»; **О.В. Шевченко-Бітенська**, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов № 1, Національний університет «Одеська юридична академія»; **О.К. Гадомський**, доктор філологічних наук, доктор габілітований гуманітарних наук в області мовознавства (Варшавський університет), професор, завідувач кафедри білоруських та українських досліджень, Інститут славістики, Опольський університет (Ополе, Польща).

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Повне або часткове передрукування матеріалів, виданих у збірнику
«Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету»,
допускається лише з письмового дозволу редакції.

При передрукуванні матеріалів посилання на
«Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету» обов'язкове.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 16819-5491Р від 10.06.2010

Адреса редакції:
Міжнародний гуманітарний університет, офіс 502,
вул. Фонтанська дорога, 33, м. Одеса, 65009, Україна,
тел. (+38) 099-547-85-90, www.vestnik-philology.mgu.od.ua

© Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.

Серія: «Філологія», 2021

© Міжнародний гуманітарний університет, 2021

МОБОЗНАБСТВО

*Мігорян О. В.,**кандидат філологічних наук,**доцент кафедри англійської мови**Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича**Павлович Т. І.,**кандидат філологічних наук,**доцент кафедри англійської мови**Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича**Федич Г. Д.,**кандидат філологічних наук,**асистент кафедри англійської мови**Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*

ПОНЯТІЙНІ ОЗНАКИ КОНЦЕПТУ CONFLICT

Анотація. Статтю присвячено дослідженню мовної репрезентації концепту CONFLICT у сучасному англо-мовному політичному дискурсі. Основні теоретико-методологічні підходи до вивчення концепту в сучасній когнітивній лінгвістиці та лінгвокультурології систематизовано з метою розроблення комплексної методики аналізу концепту CONFLICT, актуалізованого в політичному дискурсі. Методи дослідження стали основою і концептуальним аналізом. У когнітивістиці образне сприйняття відображається в репрезентованих контекстах. Конфлікт представлено як змагання, диспут, конфлікт інтересів, цінностей, поглядів. Конфлікт має стадії розвитку (початок, процес, кінець) і може бути відображеним як короткотривалим, так і довготривалим. Причиною конфлікту може бути ціль для політичного впливу, перемога, розбрат, погодження, маніфестація сили, характеру та наполегливості. Концептуальна єдність CONFLICT має структуру, ядро якої утворюють структурні і процесуальні ознаки (включаючи такі параметри, як суб'єкти і об'єкт конфлікту, початок конфлікту, його розвиток), а навколо ядра групуються квалітаивні. Структурні і процесуальні ознаки відбивають суть понятійного складника CONFLICT, а квалітаивні ознаки відбивають як понятійну, так і образну, оцінну значущість сторін конфлікту. Виявлені понятійні аспекти концепту CONFLICT дозволяють вичленувати його змістовний мінімум, що включає набір істотних ознак феномену конфлікту: 1) дві (чи більше) сторін (політичні діячі, люди, ідеї, мотиви, принципи, інтереси і так далі), що беруть участь, – суб'єкти конфлікту; 2) розбіжність, суперечності як предмет конфлікту між сторонами і викликана ними суперечність та опозиціонування сторін; 3) протидія взаємодія суб'єктів конфлікту. Динамічними характеристиками концепту постають мінливість і обмеженість свідомістю колективного або індивідуального носія. Концепт як лінгвокультурне явище є різномірним, що зумовлює можливість різних підходів до встановлення його структури, характеризується наявністю універсального національно-культурного, соціального, групового та індивідуально-особистісного компонентів. Крім того, на позначення концепту, лексема conflict має низку похідних слів, синонімів та ідіоматичних фраз, які належать до номінативних засобів лінгвістичної репрезентації концепту.

Ключові слова: концептосфера, концепт, дискурс, культура, етнокультура.

Постановка проблеми. Концепт CONFLICT є структурно-змістовою одиницею свідомості, що вміщує уявлення про конфлікт та сукупність знань про феномен конфлікту. Беручи до уваги це визначення, концепт CONFLICT потребує дослідження у галузі когнітивної лінгвістики, адже когнітивна наука ставить за мету досліджувати процеси сприйняття, категоризації, класифікації й осмислення світу [1, с. 8], системи репрезентації і зберігання знань [2, с. 34].

Конфлікт довгі роки поставав об'єктом наукового осмислення *філософії* (Лао-цзи, Ф. Аквінський, Ф. Бекон, Т. Гоббс, Дж. Локк, Ж. Ж. Руссо, Г. Спенсер, І. Кант, Г. Гегель та ін.), *соціології* (В. Самнер, Ч. Дарвін, Л. Гумплович, М. Вебер, Р. Дарендорф, Т. Парсонс, Е. Мейо, К. Боулдінг, Дж. Рубін, Д. Пруйт, Х. С. Кім), *психології* (З. Фрейд, К. Юнг, Е. Берн, Н.В. Гришина, Ю.П. Платонов, К. Хорні та ін.) і власне *конфліктології* (Дж.Г. Скотт, В. П. Шейнов та ін.).

Як об'єкт багатодисциплінарного вивчення концепт CONFLICT був у фокусі лексико-семантичного аналізу засобів вербалізації на матеріалі англійської мови (О.М. Єрмолаєва); концепт ВОЄННИЙ КОНФЛІКТ вивчався на матеріалі німецького інтернет-дискурсу новин (Д.О. Бородько). Предметом дослідження виступали: мовні стратегії конфлікту на матеріалі англійської мови (В.О. Мулькеєва), побутовий конфліктний дискурс на матеріалі німецької мови (Н.Г. Хілалова), семантичний конфлікт видо-часових значень у складнопідрядному реченні на матеріалі французької мови (Д.В. Ердинєєва). Проте ще не з'ясований понятійно-ціннісний та образно-ціннісний зміст концепту CONFLICT у ракурсі англо-мовної лінгвокультури.

Актуальність запропонованого дослідження зумовлена антропоцентричною природою конфлікту, центром уваги якого є як окрема людина, так і суспільство загалом, оскільки конфлікт – явище неминуче, притаманне суспільству, є стимулом соціального розвитку; тенденцією лінгвістичної науки до комплексного аналізу мовних засобів актуалізації концепту.

Мета статті полягає у: 1) визначенні концептуальних ознак, що формують змістову структуру концепту CONFLICT шляхом аналізу дискурсних реалізацій концепту в англо-мовному політичному дискурсі та лексикографічних джерелах;

2) установленні понятійного складника змістової структури концепту CONFLICT шляхом аналізу дефініції його номінативної лексеми, компонентного аналізу значень лексеми-імені концепту та синонімів до неї; 3) аналізі понятійних ознак, яких набуває концепт CONFLICT у англомовному політичному дискурсі.

Об'єктом дослідження є концепт CONFLICT, актуалізований у сучасному політичному дискурсі, а **предметом** – понятійно-ціннісні складники змісту концепту CONFLICT та вербальні засоби номінації конфлікту в політичному дискурсі.

Методами дослідження є такі: *метод суцільної вибірки* – відбір досліджуваних номінацій (за В.В. Левицьким [3, с. 45]), *дефініційний* та *компонентний аналіз* залучаються для встановлення значень імені концепту (лексеми *conflict*) та її синонімів, щоб виокремити понятійні ознаки концепту; *контекстуальний аналіз* був використаний для виявлення мовних засобів репрезентації концепту, *когнітивно-дискурсна інтерпретація* [4, с. 73]), що уможливила встановлення концептуальних ознак.

Наукова новизна цієї розвідки полягає у вивченні актуалізації концепту у лінгвокультурному аспекті у сучасному політичному дискурсі та у консолідованому дослідженні концепту CONFLICT крізь призму вербалізації його понятійних ознак.

Аналіз дослідження. Аналізуючи лексикографічні джерела, а саме досліджуючи значення імені концепту – лексеми *conflict* та його синонімів, нами виявлено 37 понятійних ознак концепту CONFLICT:

Ознака **«розбіжність (у думках / поглядах)»** [disagreement] реалізується ідентифікаторами (словами, що застосовуються у дефініціях) *to have different opinions about sth, discord, clash of opinions or ideas*, а також характеризується відсутністю порозуміння *a lack of agreement, failure to agree, lack of accord*, відсутністю згоди *lack of consensus* відмовою погоджуватись *refusal or failure to agree* та несумісністю *an incompatibility, to be incompatible*. Ця ознака також може бути представлена ад'єктивними словосполученнями *opposing (ideas, opinions)* та предикативними лексемами *to disagree, to oppose*.

Аналіз англомовних тлумачних словників виявляє наявність такої ознаки, як **«дисгармонія»** [disharmony]: *a lack / absence of harmony, disharmony*.

У процесі дослідження встановлюємо ознаку **«відмінність»** [difference], актуалізовану вербалізаторами субстантивного *difference, divergence* та ад'єктивного типу *opposite, contrary, different, opposing, diverging, contradictory, not like each other, opposed* щодо слів *ideas, wishes, attitudes*. Ознака «відмінність» може включати такі відтінки, як «невідповідність», «протилежність», «протиставленість».

Ознака **«сварка»** [quarrel] експлікована дієсловами *to argue, to quarrel*, іменниками *argument, controversy, quarrel* та словосполученнями *an exchange of diverging or opposite views*.

Лексеми *meeting, encounter, confrontation, collision, clash, to collide, contact with face-off* та словосполучення *close combat, direct combat, face-to-face meeting, at close quarters* репрезентують ознаку **«зіткнення»** [collision].

Вербалізатори субстантивного характеру *joust, struggle, contest, competition, competitiveness* та предикативного *to win, to compete, to vie*, об'єктивують ознаку **«суперництво»** [competition].

Ознака **«розбрат»** [dissension] складається з таких специфікувальних ознак: **«інакомислення»** [dissentience], позначене ідентифікаторами *difference of opinion, expressing opinions*

that are different, different from the opinion of majority, dissent, «відсутність єдності» [disunity], відображена словосполученням *lack of unity, «розкол»* [separation], що характеризується розподілом на малі, конфронтувальні групи *division on small opposing groups, to make small opposing groups*, а також представлена субстантивними вербалізаторами *a split, division*, та, відповідно, **«обмеженість»** [limitedness], що вказує на перебіг конфлікту в межах групи, організації *within organization, in the same group, between small groups*. Наявність розбрату продукує у групі напруженість *producing tension*, ідентифікуючи ознаку **«напруженість»**.

Однією з домінуючих ознак є **«негативність»**, що об'єднує такі специфікувальні ознаки: 1) **«ворожість»** [hostility], що актуалізована іменниками *hostility, antagonism, enmity*, прикметником *hostile*, що має значення (ворожий), наприклад у складі виразу *hostile act*. Ця ознака також характеризується «відчуттям ненависті» *feeling of hatred*, «відчуттям антипатії / неприязні» *feeling of dislike*; 2) **«жорстокість»** [violence], що виражена ад'єктивною лексемою *violent*, яка означає «плотий, насильницький», наприклад у складі виразу: *violent behaviour*; виражена предикатом *to murder*; 3) **«гнівність»** [anger], що представлена ад'єктивними лексемами *heated or angry* та прислівником *angrily*; 4) **«агресивність»** [aggressiveness], що вербалізована *aggressive, aggressively*; 5) **«недружелюбність»** [unfriendliness], що зображена за допомогою виразів *make people unfriendly*, де лексема *unfriendly* виступає як «недружелюбний» та *lack of friendship*; 6) **«небезпечність»**, що репрезентована прикметником *dangerous*.

Стан конфлікту, будучи негативним явищем, також описується як грубе *rough* та *rude*, гірке *bitter*, уїдливе, саркастичне *acrimonious*, драгівливе *petulant*, неприємне явище *unpleasant*.

Ознака **«негативність»** також містить **«помсту / мстивість»** [vengeance], експліковану субстантивними лексемами *revenge, vengeance* і виразом *in return for previous* (як відплата за щось), та **«руйнацію»** [destruction], експліковану ад'єктивною лексемою *destructive*.

Негативна оцінка явища конфлікту також постає у вигляді застосування фізичної сили, а саме: тяжких ударів *heavy blows*, ударів кулаками *to hit with fists*, обміну фізичними ударами та використання зброї *exchange of physical blows and the use of weapons*, а також продемонстрована такими вербалізаторами: *physical combat, military/violent/ physical attack, act of attacking, to push each other, to beat each other, to hit, to harm*, прикметниками *physical, hand-to-hand*, тобто конфлікт характеризується фізичною битвою, атаками, ударами, побиттям та завданням шкоди. Ці ідентифікатори актуалізують також ознаку **«бійка / бойові дії»** [fighting].

Розглянемо низку інших ознак, виявлених у процесі нашого дослідження. Полярними ознаками є: **«тривалість»** [duration], що реалізована у мові такими ад'єктивними лексемами, як *prolonged, protracted, sustained* (тривалий), словосполученнями *over a long period of time, continues long time*, прислівником *continuously*, та **«короткотривалість»** [short duration], що реалізована прикметниками *short, brief, quick, short-lived*.

Явище конфлікту може задіяти велику кількість людей *involving a large number of soldiers, in which a lot of people take place, a crowd of people* – ознака **«масштабність»** [scale]; характеризуватися складністю *hard, complicated* – ознака **«складність»** [difficulty]; важливістю чи вагомністю, тобто стосуватися

важливих речей *disagreement about important, about important things* – ознака «**вагомість**»; своєю незначущістю та дріб'язковістю, коли щось відбувається через дрібниці, через щось неважливе *minor, small, slight, not very serious, trivial, not important, over pretty matters* – ознака «**незначущість**» [triviality]; інтенсивністю, тобто напружені, палкі, сильні розбіжності вказують на ознаку «**інтенсивність**» [intensity]: *intense, heated, strong disagreement, to disagree strongly*.

Конфлікт у вигляді сварок та бійок може супроводжуватись гучністю чи гамірністю *loud, noisy, noisily, rowdy* (гучний), *riotous* (галасливий), безладністю *disorganized, disorderly, confused disorderly, confused, no rules, in a confused way*, енергійністю *vigorous, brisk*, спонтанністю *spontaneous*, раптовістю *sudden, unexpected, incidental*, незапланованістю *not planned*, чи, навпаки, запланованістю *prearranged*, публічністю *public, open, open to all comers, involving all those present*.

Вищезазначене дає нам підстави виокремити такі понятійні ознаки концепту: «**шумність**» [noisiness], «**безладність**» [disorder], «**енергійність**» [vigorousness], «**раптовість**» [suddenness], що характеризується також спонтанністю і незапланованістю, а також ознаки «**запланованість**», «**публічність**» [publicity].

Ознака «**обговорення**» [discussion] експлікується виразами *heated / public discussion, dispute, debate, verbal controversy, verbal conflict*.

«Наявність уособленого об'єкта» конфлікту – «**екзистенційна**» ознака, що відбивається словами *people, group of people, soldiers, armies, enemy, enemy forces, political opponents, gangs* та ін. [стосовно людини]; відображається займенниками *them* [стосовно особи].

«Наявність знеособленого об'єкта» конфлікту – «**екзистенційна**» ознака, що виражається ідентифікаторами *situation, policy, actions, statement, decision, idea, plan, facts* та ін. [стосовно події та певного явища], *countries, nations, companies* [стосовно країни, нації]; *ships* [стосовно неживого предмета].

Таким чином, що стосується понятійних ознак, виокремлених на основі словника, то ознаки **розбіжність (у думках / поглядах)**, **зіткнення**, **бійка / бойові дії** та **негативність** розкриваються найбільшою кількістю ідентифікаторів і, відповідно, є найбільш властивими поняттю «конфлікт».

Отже, для глибшого розуміння понятійних ознак концепту CONFLICT, окрім дефініцій, звернемося до контексту – невід'ємного осередка актуалізації концептуальних ознак. Розглянемо реалізацію понятійних ознак концепту CONFLICT у контекстуальних фрагментах політичного дискурсу.

Ознака «**тривалість**» конфлікту репрезентується ад'єктивними лексемами *continuous / continued / continuing conflict, long, prolonged, protracted, lengthy, lasting, long-standing, long-running, decade-long, long-term, not be short, age-old, constant, endless, perpetual* (вічний), *war is fluid* (текучий), *fight is not time-bound*, предикативними виразами словами *c. lasts long, to continue f. / f. continues, to f. continuously, to f. continually, to f. constantly, to f. each day, to last ...years, to carry on f-ing, to f. day and night, to f. day-in, day-out, to f. every minute of the day, to f. as long as it takes, w. is going to take time, to perpetuate c.* (увіковічувати) та такими словосполученнями *in time of c., since the start of w., c. from the beginning, the outset of w.* (початок), *inception of f.* (початок), *first moments of w., final days of f-ing, three weeks of, 40 winters of, years of, hundreds of years*

of w., ten-year w., f. in the months ahead, for many years, for months, for decades, two generations of constant c., period of c., this era of w., decades of c., centuries of c., the duration of c., c. of today and future, long history of w.

Так, у контекстуальних фрагментах (1) і (2) тривалість конфлікту ілюструється прикметниками **longstanding** – *having existed for a long time* [8], **decade-long** – *lasting a decade* [9] (*decade* – a period of ten consecutive years [6]), у прикладах (3) та (5) словосполученнями **to prolong the duration of the conflict**, **the long history of** та дієсловом **perpetuate**, що означає *to make something such as a situation or process continue, especially one that is wrong, unfair, or dangerous* [8] у прикладі (4).

(1) *There has been movement in the right direction and I came in from the start saying that all parties concerned had to take some concrete steps to restart serious negotiations to resolve what has been a longstanding conflict that is not good for the Israeli people and is not good for its neighbors* [14]; (2) *Those decade-long conflicts have had an enormous cost in terms of people killed and wounded – our men and women, and other peoples who are killed – and they've had a gigantic cost in terms of money and resources and people diverted to the war* [14]; (3) *As President said yesterday at Annapolis: "He who says that making peace between Palestinians and Israelis is impossible wants only to prolong the duration of the conflict"* [15], де лексема **duration** має значення тривалість *the length of time that something continues* [7], а предикат **to prolong** – *to make something last a longer time* [5] (продовжувати).

(4) *And we'll work to defeat extremists who perpetuate the conflict*; (5) *Obviously, there are always tensions between countries, and that's certainly true given the long history of the Cold War between our two countries. But what I think we've been able to do is to ensure that rather than look backwards, we've been looking forwards* [14].

Ознака «**короткотривалість**» конфлікту реалізується у мові прикметниками *brief c., temporary disagreement* і зустрічається тільки в американському політичному дискурсі: *When you think about World War II, and the length of time we were actually engaged from Pearl Harbor in December of 1941, till Germany surrendered in May of '45, or Japan in September of '45, those were relatively brief conflicts* [15].

Ознака «**складність**» висвітлює складність протікання конфлікту *c. seems to harden, to f. extremely hard / very hard, tough job to f., tough, difficult*, наприклад: *In some places, this fear has led to conflict. At times, it even feels like we're moving backwards. We see it in the Middle East, as the conflict between Arabs and Jews seems to harden* [14].

Ознака «**масштабність**» указує на те, що конфлікт характеризується великою задіяністю людей, як у разі ідентифікатора *w. is universal*, масштабністю щодо охоплення території *region-wide c., wider / broader w., global w., worldwide c.* (1), *world w., international f./w., to f. in many theaters* (2), *to f. on all fronts, to f. everywhere, to f. around / throughout the world, a huge f., dimensions of w.*, а також масштабністю щодо використання різних форм боротьби.

(1) *When we ran, nobody had any idea that 9/11 was going to happen just a few months later or that we would be faced with the kinds of problems that we're faced with now, in effect a worldwide conflict that has seen attacks not only in New York and Washington, but in London, in Madrid, in Istanbul and all the way around the world* [15].

(2) *America's military is fighting in many theaters, yet always for the same cause. We seek to preserve freedom and peace for ourselves and for our friends* [15], де лексема *theater* має дефініцію великої території, де відбуваються бойові дії: *a large area where a war is being fought* [7], *the place in which a war or fighting takes place* [10].

Ознака «протяжність» конфлікту може бути часова і виражатися у контексті такими вербалізаторами *in the midst of c., amidst c., course of c., in the middle of w., at the center of c., ws. across the span of human history*, так і просторова *breadth of w., frontline in w./ off., at the forefront off., the central front of/on c., c. a wide variety of fronts, c. on kind of multiple fronts, within the zone of c., geographical scope of c.*

Так, у прикладі: *Let me say as well as our own pride in our own forces during the course of this conflict we have watched with immense admiration the skill and tenacity and professionalism of the American forces* [12] словосполучення *the course of conflict* детермінується як хід конфлікту *the way in which something progresses or develops* [13] та імплікує його протяжність.

Третя ознака «віддаленість» репрезентується у текстах так: *to f. overseas, abroad, offshore, to f. in distant lands, to f. in foreign lands, a w. beyond* (удалечині, на відстані), *w. is far from, faraway c., to be away from cs.*

(1) *The notion that our conflicts can be fought overseas and we're safe and secure here at home;* (2) *By fighting the terrorists in distant lands, you are making sure your fellow citizens do not face them here at home* [15].

Вербалізатори *to f. within our borders, within boundaries, boundaries of w., within the zone of c., clear limits in opposition, area of c.* встановлюють межі протікання конфлікту і реалізують ознаку «обмеженість», наприклад: *Conflict takes place between, across and within national boundaries* [11].

Ознака «інтенсивність» утілюється прямими ідентифікаторами інтенсивності *intensity of f., f. was intense, f. has intensified* та вказує на інтенсивність певного стану конфлікту, наприклад, найкривавіший / найгостріший, найгірший конфлікт і відповідно актуалізується у мові ступенями порівняння прикметників *the darkest hour in w., in the darkest days of w., the hardest part of f., the saddest days of w., the bloodiest w., the most violent year of w. far sharper dis., most heated arg., liveliest dis., sharpest dis., tougher f., toughest f., worst c., one of the oldest cs., harshest hours of c., c. will be worse*, чи ад'єктивною лексемою *deepening*, що має значення поглиблення, зростання конфлікту *becoming deeper* [6] наприклад: *You will be at the forefront in shaping whether the age in front of us is an age of deepening conflict or increasing tolerance* [14].

Найвищий стан конфлікту позначений вербалізатором *peak of*, наприклад: *That was the peak of our disagreement on Iraq* [13], де іменник *peak* детермінується як найвищий рівень, пік чогось *the highest level or greatest degree* [9];

Спостерігається «напруженість» конфлікту, яку ми імплікуємо за допомогою словосполучень *tense period of w., w. puts a strain on USA, stress and strain of w.* Наприклад: *As Secretary, he will ensure that America keeps faith with our soldiers – increasing their pay, increasing child care and helping families deal with the stress and strain of war* [14].

Ознака «вагомість» ілюструє конфлікт як такий, що є вкрай важливий і необхідний у певній ситуації чи у певних умовах. Ця ознака репрезентована такими лексичними

виразами: *importance of f., c. of enormous importance, w. was essential, it's a huge thing to prevent c., f. will be much part and parcel, opp. should be taken seriously, the gravity of w., arg. carries weight, w. of necessity, c. was necessary, need for w., urgent need to f., f. is imperative* (вкрай необхідний), *declaration of w. is an emergency*, наприклад: (1) *And this conflict here was a conflict of enormous importance, because Iraq was the test case of that* [13]; (2) *But secondly I have also said why I think the conflict in Iraq was necessary for the security of this country, for the security of the wider world* [13].

Спостерігаємо ознаку «обговорення» у фрагментах, де присутні лексеми *speculation and discussion of w., vigorous debate about w., to discuss dis., controversy over c.* та ознаку «енергійність» перебігу конфлікту в прикладах з атрибутом *vigorous (debate, arg., opp.): You are building a democratic society where the rights of minorities are respected, where a free press flourishes, a vigorous opposition is welcome, and unity is achieved through peace. In this new Georgia, the rule of law will prevail, and freedom will be the birthright of every citizen* [15].

Ознака «раптовість» утілюється у несподіваній, раптовій появі конфлікту і вербалізується за допомогою лексем *c. break out, outbreak of w., emergency of w., w. came unexpectedly, w. came upon us suddenly*, наприклад: (1) *And, where conflict does break out, we must be ready to help resolve it* [11], де предикат *to break out* має дефініцію раптово трапляється (*of war, fighting*) *to start suddenly* [10]; (2) *This war came upon us suddenly. The response has placed great demands on our military* [15].

Висновки. Контекстуальні вираження концепту в політичному дискурсі розкривають поняття «конфлікт», що повністю відображає узагальнений досвід представників англомовної лінгвокультурної спільноти, який закріплений у лексикографічних джерелах, а саме у словникових дефініціях імені концепту та його синонімів. Такі ознаки, як тривалість / короткотривалість, складність, масштабність, обмеженість, інтенсивність, напруженість, вагомість / незначущість, енергійність, обговорення, раптовість, а також понятійна ознака з аксіологічним акцентом – негативність, що включає такі специфікувальні ознаки, як ворожість, жорстокість, гнівність, агресивність, небезпечність, руйнація, актуалізовані у дефініціях лексеми *conflict* та її синонімів за допомогою лексем-ідентифікаторів, також реалізуються у контексті за допомогою значень низки лексем-вербалізаторів.

Перспективи цієї розвідки полягають у встановленні мотиваційних концептуальних ознак конфлікту та побудові фреймової моделі концепту CONFLICT в американському політичному дискурсі.

Література:

1. Болдырев Н.Н. Когнитивная семантика: курс лекций по английской филологии. Тамбов : Изд-во Изд-во Тамбовского ун-та, 2001. 123 с.
2. Кубрякова Е.С. Начальные этапы становления когнитивизма: лингвистика – психология – когнитивная наука. *Вопросы языкознания*. 1994. № 4. С. 34–47.
3. Левицький В.В. Типи вибірок і типи шкал у лінгвістичних дослідженнях. *Науковий вісник Чернів. ун-ту*. Чернівці, 2004. Вип. 206–207: Германська філологія. С. 43–54.
4. Мартинюк А.П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2012. 196 с.
5. Cambridge Dictionary Online: Free English Dictionary and Thesaurus. URL: <http://dictionary.cambridge.org/> (дата звернення 23.02.2021)

6. Collins English Dictionary. URL: <http://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/conflicts> (дата звернення 23.02.2021).
7. Longman Dictionary of Contemporary English. URL: http://www.ldoceonline.com/dictionary/conflict_1 (дата звернення 23.02.2021).
8. MacMillan Dictionary. URL: <http://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/conflict> (дата звернення 23.02.2021).
9. Merriam-Webster's Online Dictionary. 11th edition. URL: <http://www.merriam-webster.com/> (дата звернення 23.02.2021).
10. Oxford Advanced Learner's. URL: <http://oald8.oxfordlearnersdictionaries.com/dictionary/conflict> (дата звернення 23.02.2021).
11. GOV.UK. Announcements: Speeches. URL: <http://www.number10.gov.uk/news-type/speeches-and-transcripts/> (дата звернення 23.02.2021).
12. Number10.gov.uk.: Speeches and Transcripts URL: <http://collections.europarchive.org/tna/20081231045314/http://www.number10.gov.uk/news/speeches-and-transcripts> (дата звернення 23.02.2021).
13. Number10.gov.uk.: Statements and Articles/Transcripts. URL: <http://collections.europarchive.org/tna/20090430161713/http://www.number10.gov.uk/news/statements-and-articles> (дата звернення 23.02.2021).
14. The White House: Speeches and Remarks. URL: <http://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-and-remarks> (дата звернення 23.02.2021).
15. The White House: Presidential News and Speeches. URL: <http://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/> (дата звернення 23.02.2021).

Migorian O., Pavlovych T., Fedych H. Notional features of the concept CONFLICT

Summary. The article deals with the analysis of the language representation of the concept CONFLICT in the modern English political discourse. The main theoretical and methodological approaches to the study of the concept were systematized in modern cognitive linguistics and lingo culture. It's aimed at developing the complex methodology of the analysis of the concept CONFLICT, actualized in the political discourse. The methods of research have become

corpus and conceptual analysis. In cognitive linguistics, the figurative perception of conflict is reflected, as well as its conceptual content is revealed in contexts of use. Conflict is represented as a competition, dispute, conflict of objectives, values, views. The conflict has different stages of development (beginning, process, end), can be described as short-term and long-term. The cause of the conflict can be aspiration for political influence, victory, agreement, discord, manifestation of character, power and persistence. The approach revealed the combination peculiarities of idioms in contexts, as well as the additional values that are not fixed in the dictionary. Conceptual unity of CONFLICT has its structure where the core is formed with the help of structural and dynamic notions (including such parameters, as subjects and object of conflict, beginning of the conflict, its development), and qualitative notions that form the separate group around the core. Structural and dynamic features reflect the essence of the notional constituent of the concept CONFLICT and qualitative features reflect the notional, figurative and evaluative importance of the parts of conflict. Notional aspects of the concept CONFLICT allow us to single out its essential minimum that includes the important set of features of the phenomenon CONFLICT: 1) two (or more) parts (political figures, people, ideas, motives, principles, interests, etc.), that participate – subjects of the conflict; 2) divergence, contradiction as the subject of the conflict between the parts and opposition of the parts; 3) counterpart interaction of the subjects of the conflict. Dynamic characteristics of the concept are volatile and limited by consciousness of the collective or individual speaker. The concept as a linguacultural phenomenon is multi-dimensional, which determines the possibility of different approaches to its structure establishment and is characterized by the presence of universal national cultural, social, group and individual-personal components. In addition to naming the concept, the lexeme conflict has a number of derivatives, synonyms and idiomatic phrases which are included into nominative means of the concept's linguistic representation.

Key words: conceptual sphere, concept, discourse, culture, ethnic culture.

ЗМІСТ

МОВОЗНАВСТВО

<i>Мігорян О. В., Павлович Т. І., Федич Г. Д.</i> ПОНЯТІЙНІ ОЗНАКИ КОНЦЕПТУ CONFLICT	4
<i>Мільо А. В.</i> КОНЦЕПТ БІЖЕНЕЦЬ/FLÜCHTLING У НІМЕЦЬКИХ МЕДІАТЕКСТАХ (НА МАТЕРІАЛІ ПРОМОВ ПОЛІТИКІВ НІМЕЧЧИНИ І ДОПИСУВАЧА СОЦІАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ)	9
<i>Misenyova V. V., Spilnyk T. M.</i> PHRASEOLOGICAL UNITS WITH NO DIRECT EQUIVALENTS IN THE ASPECT OF INTERCULTURAL COMMUNICATION	14
<i>Москвичова О. А.</i> КОНСТРУЮВАННЯ ФРАКТАЛЬНОЇ ПОЕТИЧНОЇ МОДЕЛІ СВІТУ В ЛІНГВОКОГНІТИВНОМУ ВИМІРІ	19
<i>Nagaitseva N. I., Romanov Yu. O.</i> THE AKTIONSBARTEN AS A LACUNA FOR RFL LEARNERS	25
<i>Найдеш О. В.</i> ФОНОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОНЕСТЕМНОЇ ЛЕКСИКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	31
<i>Nevreva M. M., Diachenko G. F., Zaitseva O. Yu.</i> NOMINAL WORD FORMATION MODELS IN THE TEXT CORPORA OF SCIENTIFIC DISCOURSE	35
<i>Oleinikova G. O.</i> TIME – AN INTEGRAL FEATURE OF THE VECTOR MOVEMENT OF SCIENCE-FICTION NARRATIVE	39
<i>Орел І. І.</i> ФОРМУВАННЯ ОЦІНКИ В ПРОЦЕСІ СТЕРЕОТИПІЗАЦІЇ	42
<i>Ravlova O. O.</i> DIRECTIONS OF PUBLIC RELATIONS TECHNOLOGIES OF THE NATIONAL GUARD IN UKRAINE	46
<i>Панькова Т. В.</i> ТИПИ ПОЛІПРЕДИКАТИВНИХ СКЛАДНОПДРЯДНИХ РЕЧЕНЬ В АНГЛОМОВНІЙ ХУДОЖНІЙ ПРОЗІ ЗА СПОСОБОМ РОЗТАШУВАННЯ КОМПОНЕНТІВ	50
<i>Петрочук Н. О.</i> ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ ІНТОНУВАННЯ ТОВІ	54
<i>Пилипенко І. О.</i> ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИРАЖЕННЯ ВІДНОСИН В АНГЛІЙСЬКІЙ ФРАЗЕОЛОГІЇ	58
<i>Пітель В. М., Пітель В. І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ РЕЛІГІЙНОЇ ЛЕКСИКИ В ІНТЕРНЕТ-ВИДАННЯХ ПРИКАРПАТТЯ	62
<i>Потапенко Л. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ СТУДЕНТІВ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	67
<i>Романцова Я. В.</i> ПАРАЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСОБИ КОМУНІКАЦІЇ	71
<i>Руденко М. Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНО-ЕКСПРЕСИВНОЇ ФУНКЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ МОВИ	75
<i>Савчук Т. С.</i> ВЗАЄМОВІДНОШЕННЯ ФОНОСЕМАНТИКИ, ОНОМАТОПЕЇ ТА МОВНОГО ЗНАКА У ЛІНГВІСТИЧНІЙ ТРИАДІ	80

<i>Безродних І. Г.</i> LET US REAP OUR JOYS: СТИЛЬОВА СПЕЦИФІКА ПОЕТИЧНОГО НАРАТИВУ ЛЮБОВНОЇ ЛІРИКИ ТОМАСА КЕР'Ю...	167
<i>Бибик С. П., Терещенко С. І.</i> КУЛЬТУРА НАУКОВОГО ВИСЛОВЛЕННЯ СТУДЕНТА В КОНТЕКСТІ ПОНЯТТЯ «СЛАБКА НОРМА»...	172
<i>Vogachevska L. O.</i> MELODRAMA STYLE DESCRIPTION OF FEMALE IMAGES AND THEIR FATE IN THE UKRAINIAN AND THE ENGLISH PROSE (G. KVITKA-OSNOVIANENKO "MARUSYA" AND CH. DICKENS "DOMBEY AND SON" IN THE COMPARATIVE TYPOLOGICAL ASPECT)...	176
<i>Ведернікова Т. В.</i> ЖАНРОВА СВОЄРІДНІСТЬ РОМАНУ Ч. ДІККЕНСА «ЖИТТЯ ТА ПРИГОДИ НІКОЛАСА НІКЛБЬ» ЯК РОМАНУ ВИХОВАННЯ...	180
<i>Волянчук І. О.</i> ТОПОНІМИ ЯК МАРКЕРИ ПРОСТОРОВОГО КОНТИНУУМУ (НА МАТЕРІАЛІ ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА)...	185
<i>Горанська Т. В.</i> СВОЄРІДНІСТЬ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ОБРАЗУ ФАУСТА У ТВОРЧОСТІ І. ФРАНКА...	188
<i>Горенко В. М.</i> СКЛАДОВІ ЛІНГВОКОНЦЕПТИ ПРОСТІР, МІСЦЕ, ЧАС У ЛІНГВОМЕНТАЛЬНІЙ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ СВІТУ ПОЕТИКИ І. ПЕРЕПЕЛЯКА...	192
<i>Грачова Т. М., Найдьонова Н. В.</i> ІНТЕРПРЕТАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ДЕМОНОЛОГІЧНИХ ОБРАЗІВ У ЛІРИКО-ХИМЕРНОМУ РОМАНІ-БАЛАДІ В. ШЕВЧУКА «ДІМ НА ГОРІ»...	196
<i>Гудима А. О.</i> ТЕМА ЧИГИРИНА В ЛІТОПИСІ САМІЙЛА ВЕЛИЧКА...	200
<i>Гурдуз А. І.</i> «ДІМ, В ЯКОМУ...» МАРІАМ ПЕТРОСЯН У ФЕНТЕЗІЙНОМУ ПОЛІ КІНЦЯ ХХ – ПЕРШИХ ДЕСЯТИЛІТЬ ХХІ СТ.	204

CONTENTS

LINGUISTICS

<i>Migorian O., Pavlovykh T., Fedych H.</i> NOTIONAL FEATURES OF THE CONCEPT CONFLICT.....	4
<i>Milo A.</i> CONCEPT REFUGEE/FLÜCHTLING IN MEDIA TEXTS IN GERMANY (CASE STUDY OF SPEECHES OF GERMAN POLITICIANS AND A SOCIAL NETWORK CONTRIBUTOR).....	9
<i>Misenyova V. V., Spilnyk T. M.</i> PHRASEOLOGICAL UNITS WITH NO DIRECT EQUIVALENTS IN THE ASPECT OF INTERCULTURAL COMMUNICATION...14	14
<i>Moskvichova O.</i> THE MODELLING OF THE FRACTAL POETICAL MODEL OF THE WORLD IN THE LINGUISTIC AND IN THE COGNITIVE PERSPECTIVE.....	19
<i>Nagaitseva N. I., Romanov Yu. O.</i> THE AKTIONSSARTEN AS A LACUNA FOR RFL LEARNERS.....	25
<i>Naidesh O.</i> PHONOSTYLISTIX PEXULIARITIES OF THE PHONESTEMIX VOXABULARY OF THE GERMAN.....	31
<i>Nevreva M. M., Diachenko G. F., Zaitseva O. Yu.</i> NOMINAL WORD FORMATION MODELS IN THE TEXT CORPORA OF SCIENTIFIC DISCOURSE.....	35
<i>Oleinikova G. O.</i> TIME – AN INTEGRAL FEATURE OF THE VECTOR MOVEMENT OF SCIENCE-FICTION NARRATIVE.....	39
<i>Orel I.</i> FORMATION OF EVALUATION IN THE PROCESS OF STEREOTYPING.....	42
<i>Pavlova O. O.</i> DIRECTIONS OF PUBLIC RELATIONS TECHNOLOGIES OF THE NATIONAL GUARD IN UKRAINE.....	46
<i>Pankova T.</i> TYPES OF POLYPREDICATIVE COMPLEX SENTENCES IN ENGLISH-LANGUAGE PROSE ACCORDING TO THE POSITIONAL CHARACTERISTICS OF THEIR COMPONENTS.....	50
<i>Petrochuk N.</i> THE FUNDAMENTAL ELEMENTS OF THE TOBI SYSTEM.....	54
<i>Pylypenko I.</i> GENDER ASPECT AND FEATURES OF RELATIONSHIP EXPRESSION IN ENGLISH PHRASEOLOGY.....	58
<i>Pitel V., Pitel V.</i> PECULIARITIES OF RELIGIOUS LEXIS USAGE IN ONLINE MEDIA OF THE PRECARPATHIAN REGION.....	62
<i>Potapenko L.</i> PECULIARITIES OF DISTANCE LEARNING OF FOREIGN LANGUAGES FOR THE STUDENTS OF NON-PHILOLOGICAL SPECIALTIES.....	67
<i>Romantsova Ya.</i> PARALINGUISTIC MEANS OF COMMUNICATION.....	71
<i>Rudenko M.</i> PECULIARITIES OF EMOTIONALLY-EXPRESSIVE FUNCTION OF THE YOUTH LANGUAGE.....	75
<i>Savchuk T.</i> THE CORRELATION BETWEEN PHONOSEMANTICS, ONOMATOPOEIA AND LINGUISTIC SIGN IN THE LINGUISTIC TRIAD...80	80

<i>Bezrodnykh I.</i> LET US REAP OUR JOYS: STYLISTIC PECULIARITY OF THE POETIC NARRATIVE OF THOMAS CAREW'S LOVE LYRICS...	167
<i>Bybyk S., Tereshchenko S.</i> CULTURE OF THE STUDENT'S SCIENTIFIC EXPRESSION IN THE CONTEXT OF THE CONCEPT OF "WEAK NORM".....	172
<i>Bogachevska L. O.</i> MELODRAMA STYLE DESCRIPTION OF FEMALE IMAGES AND THEIR FATE IN THE UKRAINIAN AND THE ENGLISH PROSE (G. KVITKA-OSNOVIANENKO "MARUSYA" AND CH. DICKENS "DOMBEY AND SON" IN THE COMPARATIVE TYPOLOGIAL ASPECT).....	176
<i>Viediernikova T.</i> GENRE'S PECULIARITIES OF THE EDUCATIVE NOVEL "THE LIFE AND ADVENTURES OF NICKOLAS NICKLEBY" BY CH. DICKENS.....	180
<i>Volianiuk I.</i> TOPONYMS AS MARKERS OF THE SPATIAL CONTINUUM.....	185
<i>Goranska T.</i> THE ORIGINALITY OF THE FAUST'S IMAGE INTERPRETATION IN THE CREATION OF IVAN FRANKO.....	188
<i>Gorenko V.</i> COMPONENT LANGUAGE CONCEPTS SPACE, PLACE, TIME IN THE LINGUOMENTAL INTERPRETATION OF THE POETIC WORLD BY I. PEREPELYAK.....	192
<i>Hrachova T., Naidonova N.</i> INTERPRETATION OF UKRAINIAN DEMONOLOGICAL CHARACTERS IN V. SHEVCHUK'S LYRIC-CHIMERIC NOVEL-BALLAD "THE HOUSE ON THE MOUNTAIN".....	196
<i>Hudyma A.</i> CHYGYRYN THEME IN THE CHRONICLE OF SAMIYLO VELYCHKO.....	200
<i>Gurduz A.</i> "THE HOUSE IN WHICH..." BY MARIAM PETROSYAN IN THE FANTASY FIELD OF THE END OF THE XX – THE FIRST DECADES OR THE XXI CENRURY.....	204

НАУКОВИЙ ВІСНИК МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія: ФІЛОЛОГІЯ

Науковий збірник

№ 47 том 2, 2021

Серію засновано у 2010 р.

Коректор – Вишнякова Я.І.

Комп'ютерна верстка – Кузнєцова Н.С.

Підписано до друку 30.12.2020 р. Формат 60x84/8. Обл.-вид. арк. 30,56, ум. друк. арк. 24,88.
Папір офсетний. Цифровий друк. Наклад 200 примірників. Замовлення № 0521/177.

Надруковано: Видавничий дім «Гельветика»

(Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6424 від 04.10.2018 р.)

65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглєзі, 6/1

Тел. +38 (048) 709 38 69, +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08

E-mail: mailbox@helvetica.com.ua